

ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

Lê Quang Sơn (Chủ biên)
Nguyễn Thị Trâm Anh - Bùi Thị Thanh Diệu - Lê Mỹ Dung -
Hồ Thị Thuý Hằng - Phạm Thị Mơ - Lê Thị Phi - Tô Thị Quyên -
Nguyễn Thị Phương Trang

TÂM LÝ HỌC GIÁO DỤC

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG

MỤC LỤC

Lời nói đầu	5
Chương 1. Nhập môn tâm lý học giáo dục.....	7
1. Khái quát về tâm lý học	7
2. Khái quát về tâm lý học giáo dục.....	21
3. Phương pháp nghiên cứu của tâm lý học giáo dục	25
Chương 2: Đặc điểm phát triển tâm lý lứa tuổi học sinh trung học	32
1. Các quan điểm và qui luật phát triển tâm lý trẻ em	32
2. Đặc điểm phát triển tâm lý lứa tuổi học sinh trung học cơ sở (THCS)	41
3. Tâm lý học lứa tuổi học sinh trung học phổ thông	165
Câu hỏi ôn tập	186
Chương 3. Cơ sở tâm lý của hoạt động dạy học (13 tiết)	190
1. Giới thiệu một số lý thuyết về tâm lý học dạy học	190
2. Hoạt động dạy	201
3. Hoạt động học	206
4. Các hướng dạy học tăng cường phát triển năng lực cho người học	220
5. Cơ sở tâm lý của dạy học phân hóa	221
Chương 4. Cơ sở tâm lý học của hoạt động giáo dục.....	228
1. Các quy luật tâm lý chung của sự hình thành nhân cách ở lứa tuổi học sinh.....	228
2. Cơ sở tâm lý học của hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh	231
3. Cơ sở tâm lý học của hoạt động giáo dục định hướng giá trị cho học sinh.....	240
Câu hỏi ôn tập	242

Chương 5: Tâm lý học nhân cách người giáo viên	243
1. Nhiệm vụ, vai trò của người giáo viên	243
2. Đặc điểm tâm lý của lao động sư phạm.....	244
3. Các phẩm chất và năng lực cần thiết của lao động sư phạm	247
4. Phát triển năng lực dạy học và giáo dục	261
Câu hỏi ôn tập.....	266
Chương 6. Sức khỏe tâm thần học đường và sự hỗ trợ tâm lý của giáo viên	268
1. Khái niệm sức khỏe tâm thần học đường	268
2. Các yếu tố ảnh hưởng đến sức khỏe tâm thần học đường	280
3. Các khó khăn tâm lý của học sinh	284
4. Phòng ngừa và công tác hỗ trợ sức khỏe tâm lý học đường của giáo viên	290
Câu hỏi ôn tập.....	294
Tài liệu tham khảo	295

LỜI NÓI ĐẦU

Trong đào tạo giáo viên, Tâm lý học là môn khoa học nghiệp vụ, có chức năng cung cấp kiến thức và kỹ năng cơ sở để hình thành và phát triển các năng lực nghề nghiệp cho người giáo viên.

Do yêu cầu của đổi mới giáo dục phổ thông, công tác đào tạo giáo viên cũng được đổi mới. Chương trình đào tạo chuyển từ tiếp cận nội dung sang hướng tiếp cận năng lực nghề - hướng tiếp cận phù hợp với xu hướng đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục đại học hiện nay. Giáo trình *Tâm lý học giáo dục* được biên soạn nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình đào tạo giáo viên của các trường sư phạm hiện nay.

Giáo trình được biên soạn dựa trên khung lý thuyết tổng thể về tâm lý học đại cương, tâm lý học lứa tuổi sư phạm, tâm lý học giáo dục nhằm đáp ứng các chuẩn đầu ra về phẩm chất, năng lực nghề nghiệp của giáo viên nói chung: Năng lực tìm hiểu người học và môi trường giáo dục; năng lực giáo dục; năng lực hỗ trợ học sinh và phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Nội dung của giáo trình bao gồm 6 chương với các chủ đề sau:

Chương 1 trình bày những nội dung khái quát về đối tượng, nhiệm vụ nghiên cứu của tâm lý học; bản chất, chức năng, phân loại các hiện tượng tâm lý; khái quát về tâm lý học lứa tuổi, tâm lý học sư phạm, tâm lý học giáo dục; phương pháp nghiên cứu của tâm lý học giáo dục.

Chương 2 trình bày đặc điểm phát triển tâm lý lứa tuổi học sinh trung học, bao gồm: các quan điểm và quy luật phát triển tâm lý trẻ em; đặc điểm phát triển tâm lý lứa tuổi học sinh trung học cơ sở; đặc điểm phát triển tâm lý lứa tuổi học sinh trung học phổ thông.

Chương 3 trình bày cơ sở tâm lý của hoạt động dạy học, bao gồm: một số lý thuyết về tâm lý học dạy học; hoạt động dạy; hoạt động học; các hướng dạy học tăng cường phát triển năng lực cho người học; cơ sở tâm lý của dạy học phân hoá.

Chương 4 trình bày cơ sở tâm lí của hoạt động giáo dục, bao gồm: các quy luật tâm lí chung của sự hình thành nhân cách ở lứa tuổi học sinh; cơ sở tâm lí học của hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh; cơ sở tâm lí học của hoạt động giáo dục định hướng giá trị cho học sinh.

Chương 5 trình bày những nội dung về tâm lí học nhân cách người giáo viên, bao gồm: nhiệm vụ, vai trò của người giáo viên; đặc điểm tâm lí của lao động sư phạm; các phẩm chất và năng lực cần thiết của lao động sư phạm; phát triển năng lực dạy học và giáo dục.

Chương 6 trình bày nội dung về sức khỏe tâm thần học đường và sự hỗ trợ tâm lí của người giáo viên, gồm: khái niệm sức khỏe tâm thần học đường, các yếu tố ảnh hưởng đến sức khỏe tâm thần học đường; các khó khăn tâm lí của học sinh; phòng ngừa và can thiệp hỗ trợ sức khỏe tâm lí học đường.

Trong quá trình biên soạn tài liệu, các tác giả đã cố gắng chất lọc, kế thừa những tài liệu truyền thống và cập nhật những thông tin mới nhất về lĩnh vực giao tiếp ứng xử sư phạm, song khó tránh khỏi những khiếm khuyết nhất định. Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp của các bạn đồng nghiệp, các bạn sinh viên và đông đảo bạn đọc để cuốn sách được hoàn thiện hơn khi có dịp tái bản.

CÁC TÁC GIẢ